

Priorytetowe Technologie dla Zrównoważonego Rozwoju Województwa Śląskiego

Część 3 ..... Branżowe Scenariusze Rozwoju Technologicznego Województwa Śląskiego

Praca zbiorowa pod redakcją
Krystyny Czaplickiej-Kolarz i Andrzeja Karbownika

Publikacja została opracowana w ramach
projektu współfinansowanego przez Unię Europejską
z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH
PROGRAM KONKURENCYJNOŚĆ

Główny Instytut Górnictwa
Katowice 2008

AUTORZY:

Jerzy Biniecki, AE w Katowicach
Marcin Baron, AE w Katowicach
Krzyszyna Czaplicka-Kolarz, GIG
Katarzyna Dohn, Politechnika Śląska
Andrzej Gajda, GIG
Krzysztof Kapusta, GIG
Andrzej Karbownik, Politechnika Śląska
Andrzej Klasik, AE w Katowicach
Florian Kuźnik, AE w Katowicach
Anna Kwiotkowska, AE w Katowicach
Paweł Labaj, GIG
Artur Ochojski, AE w Katowicach
Magdalena Pichlak, Politechnika Śląska
Bogumił Szczupak, AE w Katowicach
Jerzy Świądrowski, GIG
Leszek Trząski, GIG
Elżbieta Uszok, GIG
Mirosław Wójciak, GIG
Paweł Zawartka, GIG

EKSPERCI:

BIOTECHNOLOGIE

Korneliusz Miksch
Adam Gacek
Grzegorz Gala
Barbara Jarzab
Elżbieta Lorek
Janusz Piotrowski
Florian Ryszka
Joanna Rzeszowska-Wolny
Joanna Surmacz-Górska
Wiesław Szeja
Andrzej Świerniak
Piotr Wilczek

ENERGETYKA

Andrzej Ziębik
Marek Bieniecki
Tadeusz Chmielniak
Jacek Janas
Wojciech Nowak
Sławomir Pasierb
Krzysztof Stańczyk
Marek Ściążko
Jerzy Tomczek
Henryk Tymowski
Janusz Wandrasz

ŚRODOWISKO

Jan Bondaruk
Krzysztof Barbusiński
Barbara Białicka
Marian Jacek Łączny
Jerzy Kusztal

Grzegorz Malina
Grażyna Plaza
Bernard Palowski
Joanna Machnik-Słomka
Henryk Tymowski

IT

Jerzy Rutkowski
Grzegorz Dziwoki
Zdzisław Filus
Brunon Gabryś
Marcin Gorawski
Piotr Kłosowski
Henryk Małysiak
Andrzej Sambura
Leszek Tomaszewski
Ryszard Winiarczyk

MATERIAŁY

Leszek Błacha
Joachim Foltys
Franciszek Grosman
Piotr Kopias
Kazimierz Kowalski
Edward Margański
Henryk Rydarowski
Wojciech Szkliniarz
Jan Wachowicz
Józef Wojsa

TRANSPORT

Sylwester Markusik
Grzegorz Dydkowski
Michał Faryna
Ryszard Frankowicz
Ryszard Janecki
Wacław Paściak
Aleksander Sładkowski
Wiesław Starowicz
Jacek Stumpf
Robert Tomanek
Karol Trzoński

MEDYCYNĄ

Jan Sarna
Jacek Białkowski
Adam Gacek
Zbigniew Nawrat
Zdzisław Krawczyk
Roman Kustos
Paweł Kostka
Lech Poloński
Aleksander Sieroiń
Janusz Skalski
Czesław Wandzel

PRIORYTETOWE TECHNOLOGIE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Część 3

BRANŻOWE SCENARIUSZE ROZWOJU TECHNOLOGICZNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

**Praca zbiorowa pod redakcją
Krystyny Czaplickiej-Kolarz i Andrzeja Karbownika**

Publikacja została opracowana w ramach projektu nr WKP_1/1.4.5/2/2006/10/13/591 pt.: „Priorytetowe technologie dla zrównoważonego rozwoju województwa śląskiego”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, realizowanego przez konsorcjum w składzie: Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Politechnika Śląska w Gliwicach i Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

GLÓWNY INSTYTUT GÓRNICTWA
Katowice 2008

6.1.2. Porównanie sytuacji obszaru badawczego w Polsce z obszarami badawczymi krajów UE	156
6.1.3. Sytuacja województwa śląskiego na tle sytuacji Polski i UE	158
6.2. Opracowanie wariantów zachowania się otoczenia.....	161
6.2.1. Wyniki analizy STEEP i SWOT	161
6.2.2. Określenie kluczowych czynników rozwoju technologicznego	162
6.3. Wytypowanie wizji rozwoju technologicznego obszaru	168
6.4. Przedstawienie wyników ankietyzacji tez delfickich	183
6.5. Scenariusze rozwoju technologicznego	185
7. Scenariusze rozwoju technologicznego panelu „Produkcja i przetwarzanie materiałów”	190
7.1. Diagnoza stanu rozwoju technologicznego	190
7.1.1. Charakterystyka obszaru badawczego	190
7.1.2. Porównanie obszaru badawczego w Polsce z obszarami badawczymi krajów UE i świata	195
7.1.3. Sytuacja województwa śląskiego na tle sytuacji Polski i UE	200
7.2. Opracowanie wariantów zachowania się otoczenia.....	203
7.2.1. Wyniki analizy STEEP i SWOT	203
7.2.2. Określenie kluczowych czynników rozwoju technologicznego	205
7.2.3. Opis wariantów zachowania się otoczenia	206
7.3. Wytypowanie wizji rozwoju technologicznego obszaru	207
7.4. Przedstawienie wyników ankietyzacji tez delfickich	227
7.5. Scenariusze rozwoju technologicznego	233
8. Scenariusze rozwoju technologicznego panelu „Transport i infrastruktura transportowa”	241
8.1. Diagnoza stanu rozwoju technologicznego	241
8.1.1. Charakterystyka obszaru badawczego	241
8.1.2. Porównanie stanu transportu w Polsce ze stanem transportu w innych krajach UE	247
8.1.3. Sytuacja województwa śląskiego na tle sytuacji Polski i UE	252
8.2. Opracowanie wariantów zachowania się otoczenia.....	271
8.2.1. Wyniki analizy STEEP i SWOT	271
8.2.2. Określenie kluczowych czynników rozwoju technologicznego	272
8.3. Wytypowanie wizji rozwoju technologicznego obszaru	275
8.4. Przedstawienie wyników ankietyzacji tez delfickich	281
8.5. Scenariusze rozwoju technologicznego	284
9. Scenariusze rozwoju technologicznego panelu „Technologie inżynierii medycznej”	291
9.1. Diagnoza stanu rozwoju technologicznego	291
9.1.1. Charakterystyka obszaru badawczego	291
9.1.2. Porównanie sytuacji obszaru badawczego w Polsce z obszarem badawczym krajów UE	299
9.1.3. Sytuacja województwa śląskiego na tle sytuacji Polski i UE	299
9.2. Opracowanie wariantów zachowania się otoczenia.....	301
9.3. Wytypowanie wizji rozwoju technologicznego obszaru	307
9.4. Przedstawienie wyników ankietyzacji tez delfickich	326
9.5. Scenariusze rozwoju technologicznego	327

8. Scenariusze rozwoju technologicznego panelu „Transport i infrastruktura transportowa”

8.1. Diagnoza stanu rozwoju technologicznego

8.1.1. Charakterystyka obszaru badawczego

Województwo śląskie zajmuje szczególne miejsce w krajowej i europejskiej przestrzeni geograficznej. Znajduje się w centralnej części Europy Środkowej, u progu Bramy Morawskiej, stanowiącej korytarz łączący położone po obu stronach masywów górskich – Sudetów i Karpat – obszary wielkich nizin: Niziny Węgierskiej i Niziny Polskiej. Jest to korytarz prowadzonej od wieków wymiany handlowej i również wielowiekowej integracji kulturowo-cywilizacyjnej między Europą Południową i Północną (starożytny szlak bursztynowy). Niezależnie od położenia województwa na szlaku głównego europejskiego korytarza relacji północ – południe, jest ono również położone w paśmie jednego z głównych w Europie Środkowej korytarzy, łączących zachodnią i wschodnią część kontynentu. Jego przebieg wyznaczają dogodnie dla komunikacji warunki geograficzne, pasma nizin rozłożonych wzdłuż północnego obrzeża Sudetów i Karpat. Województwo śląskie znajduje się, więc w miejscu węzłowym dwóch głównych korytarzy wymiany i komunikacji w Europie Środkowej. Jego uwarunkowania geograficzne i wynikająca z tego położenia wielowiekowa styczność kultur i cywilizacji polskiej, niemieckiej i czeskiej są zaliczane do głównych atutów i szans rozwojowych województwa w okresie integracji europejskiej i globalizacji gospodarki.

Województwo śląskie jest położone na południu Polski i graniczy z województwami: od zachodu z opolskim (240 km), od północy z łódzkim (144 km), od wschodu ze świętokrzyskim (115 km) i małopolskim (291 km). Na południu granicę województwa stanowi fragment granicy państwowej z Republiką Czeską (150 km) i ze Słowacją (87 km) – dane za 2006 rok.

Województwo śląskie ma powierzchnię 12 33 km² (stan na 2006 r.), co stanowi 3,9% powierzchni kraju. Zamieszkuje w nim 4669,1 tys. ludności, czyli około 12,2% ludności kraju. Pod względem powierzchni jest to 14 województwo w kraju, a pod względem liczby mieszkańców zajmuje drugą pozycję. Województwo ma największą w kraju gęstość zaludnienia, która wynosi 379 osoby/km² i jest ponad trzykrotnie większa od średniej krajowej, wynoszącej 122 osoby/km². Ważniejsze dane zostały zestawione w tablicy 8.1.

W wyniku reformy administracyjnej państwa w skład województwa śląskiego weszło 86% obszaru byłego Województwa Katowickiego, 70% Częstochowskiego i 60% Bielskiego.

System osadniczy województwa śląskiego składa się z 1582 miejscowości, w tym z 71 miast, które tworzą sieć o gęstości 58 miast /10 tys. km², tj. ponad dwukrotnie większą niż średnia krajowa, wynosząca 28 miast /10 tys. km². W tablicy 8.2 przedstawiono wielkości poszczególnych miast województwa pod względem liczby mieszkańców.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Katowicach, można dokonać podziału województwa śląskiego na cztery największe podregiony, przedstawione graficznie na rysunku 8.1:

- podregion centralny śląski,
- podregion częstochowski,
- podregion rybnicko-jastrzębski,
- podregion bielsko-bialski.

Województwo śląskie jest podzielone na (rys. 8.2):

167 gmin: 49 gmin miejskich, 22 gmin miejsko-wiejskich, 96 gmin wiejskich; 36 powiatów: 17 powiatów ziemskich, 19 miast na prawach powiatów (powiatów grodzkich).